

BEDRIJVENPARK LAARAKKER B.V.

Bedrijvenpark Laarakker-zuid

Verkennd flora- en faunaonderzoek

BEDRIJVENPARK LAARAKKER B.V.

Bedrijvenpark Laarakker-zuid

Verkennd flora- en faunaonderzoek

Bestand : P:\prj100\CUY\008\rapp\Flora en fauna\Kragten\20100705-Flora-
en faunaonderzoek Laarakker-zuid.wpd

Project : CUY008

Gecontroleerd door :

5 juli 2010

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doelstelling	1
1.3	Leeswijzer	1
2	Basisgegevens	2
2.1	Gebiedsbeschrijving	2
2.2	Voormalig en huidig gebruik	2
2.3	Voorgenomen ingrepen	4
3	Natuurbescherming	6
3.1	Flora- en faunawet	6
3.2	Ontheffingen Flora- en faunawet	6
3.3	Gebiedsbescherming	7
4	Inventarisatie flora en fauna	13
4.1	Bronnenonderzoek	13
4.1.1	Natuurloket	13
4.1.2	Gegevens Provincie Noord-Brabant	14
4.1.3	Dassennota Cuijk	14
4.1.4	Natuurcompensatieplan Laarakker-noord	15
4.2	Veldbezoek	17
5	Interpretatie	19
5.1	Vaatplanten	19
5.2	Zoogdieren	19
5.3	Vogels	21
5.4	Amfibieën	22
5.5	Reptielen, vissen en ongewervelden	23
6	Effecten voorgenomen ingrepen	24
6.1	Beschermde soorten	24
6.2	Beschermde gebieden	25
7	Conclusies	27

8	Aanbevelingen	29
8.1	Algemeen	29
8.2	Beschermde soorten	29
8.3	Beschermde gebieden	30

Bijlagen

1	Topografische ligging plangebied	B-1
---	--	-----

Tabellenlijst

Tabel 1: Overzicht van de (mogelijk) in het plangebied aanwezige beschermde plantensoorten.	19
Tabel 2: Overzicht van de (mogelijk) in het plangebied aanwezige beschermde zoogdiersoorten.	20
Tabel 3: Overzicht van de (mogelijk) in het plangebied aanwezige beschermde amfibieënsoorten.	23

Afbeeldingenlijst

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied, weergegeven op de luchtfoto (bron luchtfoto: Google Maps).	2
Afbeelding 2: Plangebied, met daarin verspreid staand enkele solitaire bomen. Binnen het plangebied zijn tevens hoogspanningsmasten aanwezig.	4
Afbeelding 3: Schetsontwerp van Laarakker-noord en Laarakker-zuid. De globale verhouding regionaal (paars) - lokaal (roze) bedrijventerrein is tevens weergegeven (bron: Croonen Adviseurs)	5
Afbeelding 4: Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het Natura2000-gebied Oeffelter Meent (geel gearceerd): de onderlinge afstand bedraagt circa 3,5 km (bron: Ministerie van LNV/Google Maps).	8
Afbeelding 5: Uitsnede uit de Verordening Ruimte fase 1: het plangebied is niet aangewezen als EHS (Provincie Noord-Brabant, 2010).	9
Afbeelding 6: Uitsnede uit het Natuurbeheerplan van de Provincie Noord-Brabant. Slechts een klein gedeelte in het noordoostelijk deel van het plangebied maakt onderdeel uit van de EHS (bron: Provincie Noord-Brabant).	10
Afbeelding 7: Uitsnede uit kaart behorende bij de Interimstructuurvisie van de Provincie Noord-Brabant (Provincie Noord-Brabant, 2008). De ligging van het plangebied is aangeduid met de rode stippellijn.	11

Afbeelding 8: Uitsnede uit de Structurenkaart bij de nieuwe ontwerp-structuurvisie van de Provincie Noord-Brabant (Provincie Noord-Brabant, 2010). De ligging van het plangebied is aangeduid met de rode stippellijn.	12
Afbeelding 9: Het plangebied voor Laarakker-zuid is gelegen binnen de km-hokken 188-411 en 189-411 (bron: Natuurloket).	13
Afbeelding 10: Dassenpopulaties en relaties binnen en in de omgeving van de gemeente Cuijk (bron: Dassennota Cuijk, 2003).	15
Afbeelding 11: Dassenburchten en -sporen binnen het plangebied voor bedrijventerrein Laarakker-noord (bron: Natuurcompensatieplan Laarakker-noord, 2009).	16
Afbeelding 12: Laanbeplanting langs de Stokvoortsestraat.	17
Afbeelding 13: Opgaande begroeiing van het Duits lijntje (links) en de sloot aan de zuidzijde van het plangebied (rechts).	18

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor het uitvoeren van het flora- en faunaonderzoek zijn de plannen voor realisatie van het zuidelijk gedeelte van Bedrijvenpark Laarakker. Voor het noordelijk deel van het bedrijvenpark is reeds een bestemmingsplan opgesteld, momenteel wordt dit voor het gedeelte ten zuiden van de Oeffeltseweg voorbereid. Als onderdeel van de gebiedsinventarisatie voor dit bestemmingsplan wordt een verkennen flora- en faunaonderzoek uitgevoerd. Dit gebeurt om vast te stellen of ter plaatse van Laarakker-zuid beschermde flora en fauna aanwezig is die door realisatie van het bedrijventerrein nadelige effecten kan ondervinden.

1.2 Doelstelling

Het doel van het verkennend onderzoek is het verkrijgen van een indruk omtrent de (waarschijnlijk) aanwezige beschermde flora en fauna binnen het plangebied. Indien het aannemelijk is dat binnen het plangebied beschermde soorten voorkomen, dan is voor de realisatie van het bedrijventerrein mogelijk de aanvraag van een ontheffing ex. artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

1.3 Leeswijzer

De basisgegevens van het plangebied, zoals de geografische ligging en het historisch gebruik, zijn beschreven in hoofdstuk 2. Ook wordt hier ingegaan op de voorgenomen ingrepen binnen het plangebied.

Hoofdstuk 3 geeft een korte toelichting op de natuurbescherming door de Flora- en faunawet. Daarnaast wordt de eventuele planologische bescherming van het plangebied nagegaan.

In hoofdstuk 4 zijn de natuurwaarden van het plangebied in eerste instantie geïnventariseerd door middel van bronnenonderzoek, waarbij bestanden van landelijke en provinciale instanties zijn geraadpleegd. Daarnaast is het plangebied eenmalig bezocht, waarbij gericht is gezocht naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna.

De brongegevens zijn in hoofdstuk 5 geïnterpreteerd aan de hand van de aanwezige biotopen binnen het plangebied, waarbij tevens het belang van het plangebied is beoordeeld voor de waargenomen beschermde soorten.

In hoofdstuk 6 worden de effecten behandeld die als gevolg van de voorgenomen ingrepen worden verwacht.

De conclusies van het onderzoek staan vermeld in hoofdstuk 7. Vervolgens worden in hoofdstuk 8 aanbevelingen gedaan ter voorkoming of beperking van nadelige effecten en - ingeval deze niet geheel zijn uit te sluiten - voor de aanvraag van een ontheffing.

2 Basisgegevens

In dit hoofdstuk worden de basisgegevens van het plangebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging van het plangebied, waarna aandacht besteed wordt aan het huidige en historische gebruik van het plangebied. Tenslotte worden de voorgenomen ingrepen in het plangebied beschreven.

2.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied voor het flora- en faunaonderzoek is gelegen binnen de gemeente Cuijk. Aan de noordzijde grenst het plangebied aan de Oeffeltseweg (provinciale weg N264) en de oostgrens wordt gevormd door de snelweg A73. Aan de zuidzijde grenst het plangebied aan een sloot, parallel gelegen aan het zogenaamde Duits lijntje, een voormalige spoorweg richting Duitsland. De westgrens tenslotte wordt gevormd door kavelgrenzen en is in het veld nauwelijks zichtbaar. In totaal heeft het plangebied een oppervlakte van circa 27,5 ha.

Een luchtfoto van het plangebied is weergegeven in onderstaande afbeelding; de topografische ligging van het plangebied is weergegeven in bijlage 1.

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied, weergegeven op de luchtfoto (bron luchtfoto: Google Maps).

2.2 Voormalig en huidig gebruik

Om na te gaan welk landgebruik in het verleden in het plangebied werd toegepast, is gebruik gemaakt van historische atlassen. Uit de Grote Historische Atlas van zuid-Nederland 1838-1857 blijkt dat het plangebied halverwege de 19^e eeuw in gebruik was als bouwland. De Oeffeltseweg was ter hoogte van het plangebied nog niet aanwezig, er voerden slechts voetpaden door het plangebied. Bebouwing ontbrak eveneens binnen de grenzen van het plangebied.

Eind 19e eeuw hebben zich enkele veranderingen voorgedaan binnen het plangebied. De Oeffeltseweg is dan aanwezig, net als de Stokvoortsestraat en De Bengels. Ook goed herkenbaar is het tracé van het Duits lijntje, dat in 1878 in gebruik genomen werd als snelle verbinding tussen Boxtel en Wesel (Duitsland). Het plangebied wordt daarnaast gekenmerkt door een meer divers grondgebruik dan een halve eeuw daarvoor. Binnen het plangebied zijn akkers en weilanden aanwezig, terwijl het oostelijk deel bestaat uit bos. Bebouwing is binnen het plangebied echter nog steeds afwezig.

In de huidige situatie wordt het plangebied voor het grootste gedeelte gekenmerkt door intensief agrarisch gebruik, zowel grasland als akkerland. Langs deze agrarische percelen zijn bermbegroeiingen aanwezig. Verspreid in het agrarisch gebied is opgaande begroeiing aanwezig in de vorm van solitaire bomen op (oude) kavelgrenzen (zie afbeelding 2), bomenrijen langs de Stokvoortsestraat en De Bengels en enkele grotere houtkanten ten noorden van De Bengels.

Binnen het plangebied is op verschillende plekken bebouwing gelegen. Deze bebouwing is verspreid gelegen binnen het plangebied en bevindt zich aan de Oeffeltseweg, De Bengels en de Stokvoortsestraat. Ook rondom deze bebouwing bevindt zich opgaand groen in de vorm van bomen (tuinbeplanting).

Open water binnen het plangebied is beperkt tot enkele sloten in het meest zuidelijk gelegen deel van het plangebied, nabij het Duits lijntje. Het Duits lijntje heeft momenteel een ecologische functie gekregen als verbindingszone (zie ook hoofdstuk 3). Hier is een smalle houtkant aanwezig tussen de aangrenzende agrarische percelen aan noord- en zuidkant. Binnen het plangebied zijn mogelijk ook tuinvijvers aanwezig bij de aanwezige bebouwing. De tuinen zijn echter niet bezocht tijdens het veldbezoek.

Afbeelding 2: Plangebied, met daarin verspreid staand enkele solitaire bomen. Binnen het plangebied zijn tevens hoogspanningsmasten aanwezig.

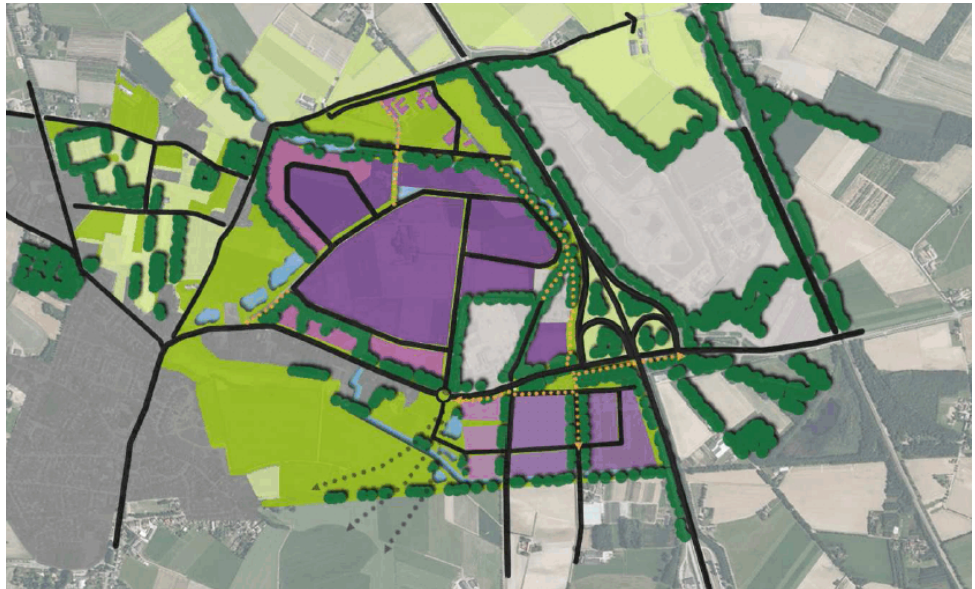
2.3 Voorgenomen ingrepen

Binnen het plangebied zal een regionaal bedrijvenpark gerealiseerd worden. Dat betekent dat het huidige grondgebruik drastisch zal veranderen. Binnen het plangebied zal in de toekomst in het geheel geen sprake meer zijn van agrarisch gebruik.

Voor de realisatie van het bedrijvenpark zal de bestaande agrarische vegetatie (weiland en bouwlanden) verwijderd moeten worden teneinde het plangebied bouwrijp te maken. Tevens zal de bestaande bebouwing binnen het plangebied moeten wijken voor het bedrijvenpark. Markante bomen en bomenrijen langs de bestaande wegen zullen echter zo veel mogelijk gespaard worden. Afhankelijk van het definitieve inrichtingsplan voor het bedrijvenpark zal worden bezien of de houtkanten aan de noordzijde van De Bengels (geheel) behouden kunnen blijven.

Er is nog niet bekend hoeveel bedrijven binnen Laarakker-zuid zullen worden gerealiseerd. Het bedrijventerrein wordt voor zowel lokale als regionale bedrijven ontwikkeld, dat wil zeggen ook voor de zwaardere milieucategorie. Door de realisatie van de infrastructuur in de vorm van toegangswegen/toeritten en parkeerplaatsen en de bedrijven zelf zal de oppervlakte verharding sterk toenemen. De vestiging van bedrijven binnen het plangebied zal leiden tot een toename van het verkeer op de wegen binnen het plangebied, zowel wat betreft personenauto's als wat betreft vrachtverkeer.

Een schetsontwerp van de bedrijvenparken Laarakker-noord en Laarakker-zuid is weergegeven in onderstaande afbeelding (Croonen Adviseurs, 2009; afbeelding 3).

Afbeelding 3: Schetsontwerp van Laarakker-noord en Laarakker-zuid. De globale verhouding regionaal (paars) - lokaal (roze) bedrijventerrein is tevens weergegeven (bron: Croonen Adviseurs).

3 Natuurbescherming

Kort wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de bescherming van planten- en diersoorten krachtens de Flora- en faunawet. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de gebiedsbescherming die op het plangebied van toepassing is.

3.1 Flora- en faunawet

De bescherming van zowel inheemse als uitheemse, in het wild levende dier- en plantensoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet bevat een algemeen (passief) beschermingsregime voor aangewezen planten- en diersoorten. Daarnaast zijn in de Flora- en faunawet beschermde leefgebieden aangewezen voor de instandhouding van beschermde soorten. De Europese Habitatrichtlijn (HR) en Vogelrichtlijn (VR) zijn in onze nationale Flora- en faunawet geïmplementeerd.

Wat betreft de *flora* is het verboden om beschermde soorten uit te steken, te vernielen, te beschadigen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8 Flora- en faunawet). Ten aanzien van de *fauna* geldt dat het verboden is beschermde dieren in hun natuurlijke leefomgeving te doden of te verwonden, opzettelijk te verontrusten of voortplantingsplaatsen (bijvoorbeeld nesten) te verstoren, te beschadigen of weg te nemen (artikel 9 t/m 13 Flora- en faunawet).

3.2 Ontheffingen Flora- en faunawet

Voor het verrichten van ingrepen die een nadelig effect hebben op beschermde flora en fauna is in principe een ontheffing ex. artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. In het Besluit van 10 september 2004 (AMvB artikel 75) wordt onderscheid gemaakt in de algemeenheid van soorten en de noodzaak tot ontheffingaanvraag. De beschermde soorten zijn hiertoe ingedeeld in een drietal categorieën (tabellen):

1. algemene soorten;
2. 'overige' soorten en alle vogelsoorten;
3. soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn en soorten van bijlage I van de AMvB.

Voor de algemene soorten (tabel 1, AMvB artikel 75) geldt een vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet voor wat betreft activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling. Voor andere activiteiten is een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (de zogenaamde lichte toets).

Voor 'overige' soorten (tabel 2, AMvB artikel 75) en alle vogelsoorten geldt dat voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling, vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet wordt verleend, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een

(door de minister goedgekeurde) gedragscode. Voor andere activiteiten is een ontheffing nodig. Voor ontheffingaanvragen geldt de lichte toets (zie algemene soorten), doch ontheffingaanvragen voor alle vogelsoorten worden onderworpen aan de uitgebreide toets (zie streng beschermde soorten).

Voor streng beschermde soorten (tabel 3, AMvB artikel 75) geldt dat voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, vrijstelling wordt verleend voor artikel 8 t/m12 van de Flora- en faunawet, mits gewerkt wordt volgens een gedragscode. Voor ruimtelijke ontwikkeling is de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk. Voor bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik in de land- en bosbouw wordt géén vrijstelling verleend voor het opzettelijk verontrusten (artikel 10 Flora- en faunawet) van soorten van tabel 3 en is geen ontheffing mogelijk. De aanvraag van een ontheffing voor soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria (de zogenaamde uitgebreide toets):

- er is sprake van een in of bij wet genoemd belang;
- er is geen alternatief;
- er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

3.3 Gebiedsbescherming

Om vast te stellen of binnen of nabij het plangebied mogelijk sprake is van gebiedsbescherming is de gebiedsbescherming volgens de Natuurbeschermingswet 1998 geraadpleegd en de gebiedsbescherming volgens het Natuurbeheerplan van de Provincie Noord-Brabant. Tevens is de Paraplunota Ruimtelijke Ordening van de Provincie geraadpleegd.

Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied is niet gelegen binnen een Natura2000-gebied (gebieden die beschermd zijn op basis van de Natuurbeschermingswet 1998). Het meest dichtbij gelegen Natura2000-gebied is het gebied Oeffelter Meent, gelegen aan de Maas op circa 3,5 km ten noordoosten van het plangebied (zie afbeelding 4).

De Natuurbeschermingswet 1998 richt zich op beheer, herstel en bescherming van de Natura2000-gebieden (Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijngebieden). Ter bescherming van de natuurwaarden waarvoor de verschillende Natura2000-gebieden zijn aangewezen, mogen projecten die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect hebben op soorten, niet worden uitgevoerd zonder een vergunning. Hierbij is van belang dat de Natuurbeschermingswet 1998 een zogenaamde 'externe werking' kent. Dit houdt in, dat ook projecten buiten beschermde gebieden vergunningplichtig kunnen zijn, wanneer zij een negatief effect hebben op het beschermde gebied.

Afbeelding 4: Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het Natura2000-gebied Oeffelter Meent (geel gearceerd): de onderlinge afstand bedraagt circa 3,5 km (bron: Ministerie van LNV/Google Maps).

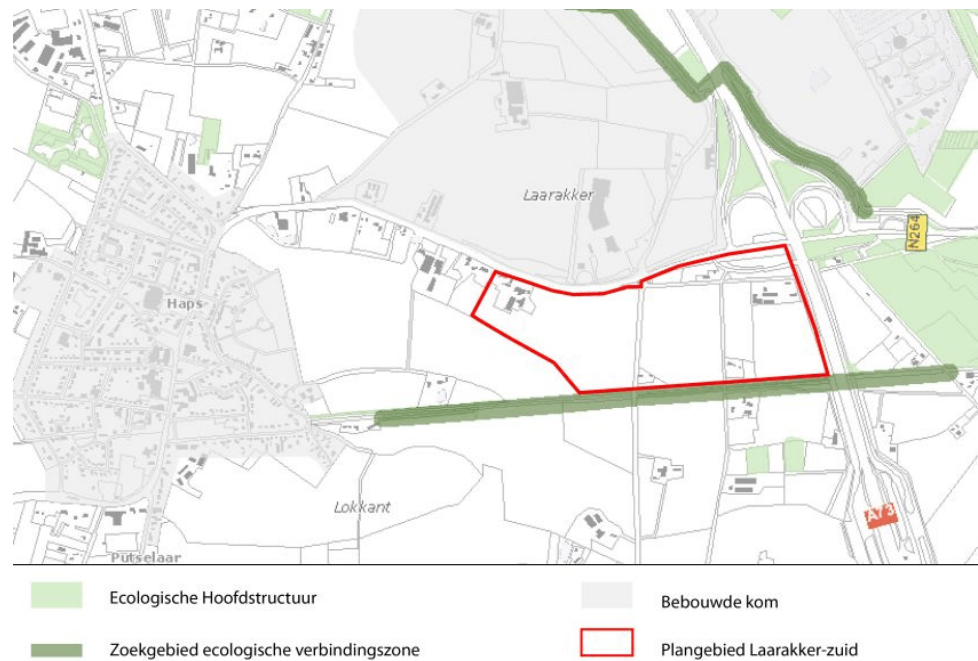
Bij externe werking van projecten buiten Natura2000-gebieden kan bijvoorbeeld gedacht worden aan effecten op de waterhuishouding, uitstraling van lawaai, toestroom van extra bezoekers of aan depositie van vervuilende stoffen op het Natura2000-gebied. Op de mogelijke externe effecten van realisatie van Laarakker-zuid zal in hoofdstuk 6 nader ingegaan worden.

Verordening Ruimte fase 1 Provincie Noord-Brabant

In de Verordening Ruimte fase 1 van de Provincie Noord-Brabant, die op 1 juni 2010 van kracht geworden is, is de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) vastgelegd. Net als voor de Natura2000-gebieden is het ruimtelijk beleid voor de EHS erop gericht de wezenlijke kenmerken van de gebieden te ontwikkelen, herstellen en behouden. Derhalve is voor de EHS het 'nee, tenzij'-regime ingevoerd. Volgens dit regime dient allereerst vastgesteld te worden of de geplande ingreep significant negatieve effecten heeft op de in het EHS-gebied (potentieel) aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden. Wanneer dit zo is, geldt in principe dat de ingreep geen doorgang kan vinden. Uitzondering geldt alleen voor ingrepen waarbij sprake is van groot openbaar belang en waarbij geen alternatieven voor de plannen beschikbaar zijn.

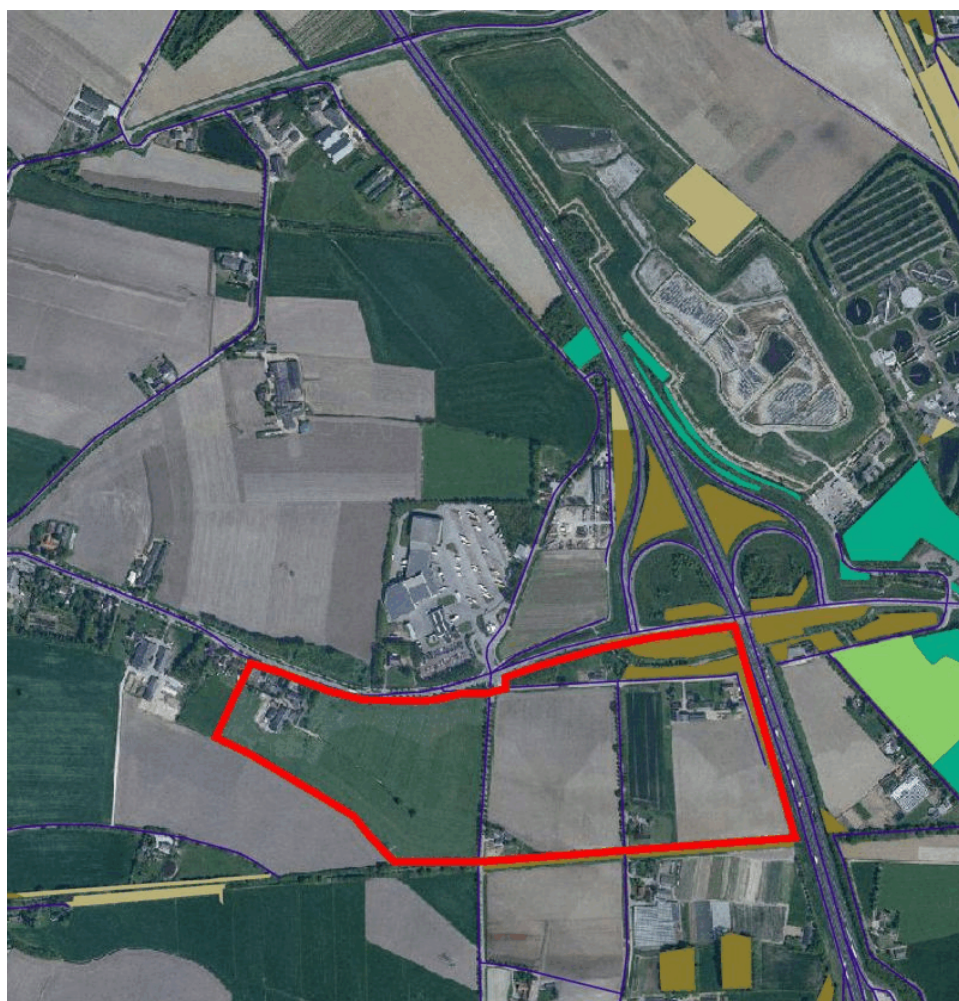
Uit onderstaande afbeelding (afbeelding 5 op de volgende pagina) blijkt, dat het plangebied niet is aangewezen als EHS. Wel is het Duits lijntje, direct ten zuiden van het plangebied, aangewezen als EHS. Hier is het beheertype 'droog bos met productie' toegekend.

Het Natuurbeheerplan van de Provincie Noord-Brabant wijkt voor het plangebied momenteel af van de begrenzing van de EHS in de Verordening Ruimte fase 1 (zie

Afbeelding 5: Uitsnede uit de Verordening Ruimte fase 1: het plangebied is niet aangewezen als EHS (Provincie Noord-Brabant, 2010).

afbeelding 6 op de volgende pagina). In het Natuurbeheerplan is de houtkant grenzend aan de A73, ten noorden van De Bengels, nog aangewezen als EHS met als beheertype 'droog bos met productie'. Bij de herziening van het Natuurbeheerplan dit jaar zal de begrenzing uit de Verordening Ruimte fase 1 ook worden opgenomen in het Natuurbeheerplan.

Legenda

Natuurbeheerplan Ambitiekaart

BeheerType

N00.01 Nog om te vormen naar natuur
N01.03 Rivier- en moeraslandschap
N01.04 Zand- en kalklandschap
N02.01 Rivier
N03.01 Beek en Bron
N04.01 Kruiswielwater
N04.02 Zoete Plas
N04.04 Afgesloten zeearm
N05.01 Moeras
N05.02 Gemaaid rietland
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide
N06.02 Trilveen

N06.03 Hoogveen
N06.04 Vochtige heide
N06.05 Zwakgebufferd ven
N06.06 Zuur ven en hoogveenven
N07.01 Droge heide
N07.02 Zandverstuiving
N10.01 Nat schraalland
N10.02 Vochtig hooiland
N11.01 Droog schraalgrasland
N12.01 Bloemdijk
N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland
N12.03 Glanshaverhooiland
N12.04 Zilt- en overstromingsgrasland
N12.05 Kruiden- of faunairijke akker

N12.06 Ruigteveld
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland
N13.02 Wintergastenweide
N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos
N14.02 Hoog- en laagveenbos
N14.03 Haagbeuken- en essenbos
N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos
N16.01 Droog bos met productie
N16.02 Vochtig bos met productie
N17.01 Vochtig hakhout en middenbos
N17.02 Droog hakhout
N17.03 Park- of stinzenbos
N17.04 Eendenkooi

Afbeelding 6: Uitsnede uit het Natuurbeheerplan van de Provincie Noord-Brabant (bron: Provincie Noord-Brabant).

Interimstructuurvisie Noord-Brabant

De Provincie Noord-Brabant kent binnen de provinciegrenzen nog verschillende andere gebiedscategorieën dan de EHS die op grond van hun specifieke natuurwaarden bescherming genieten. Deze gebiedscategorieën en de begrenzing hiervan is opgenomen in de Interimstructuurvisie. Het betreft de volgende vier (hoofd)-categorieën:

- Groene Hoofdstructuur natuur (GHS-natuur);
- Groene Hoofdstructuur landbouw (GHS-landbouw);
- Agrarische Hoofdstructuur landschap (AHS-landschap);
- Agrarische Hoofdstructuur landbouw (AHS-landbouw).

De kaart behorende bij de Interimstructuurvisie is een vlekkenkaart, waarbij de begrenzingen van de gebiedscategorieën niet tot op perceelsniveau zijn doorgevoerd.

Op grond van de Interimstructuurvisie zijn binnen het plangebied twee gebiedscategorieën aangegeven (zie afbeelding 7). Grotendeels is het plangebied aangeduid met de gebiedscategorie AHS-overig. Voor deze delen van het plangebied is geen verdere gebiedsbescherming van toepassing. Aan de zuidwestgrens van het plangebied is echter een kleine strook aangeduid als GHS-landbouw, met als subcategorie 'leefgebied kwetsbare soorten'.

De GHS-landbouw, leefgebied kwetsbare soorten omvat gronden waar zeldzame planten en/of dieren voorkomen, of waar wordt gestreefd naar vestiging van zeldzame soorten. Kwetsbare soorten stellen over het algemeen hoge eisen aan inrichting en gebruik van de gronden, waardoor rust, beslotenheid, hoge waterpeilen en stabiliteit in inrichting en beheer van het betreffende gebied gewaarborgd dienen te worden. Als kwetsbare soorten zijn onder andere aangemerkt weidevogels, ganzen en zwanen, amfibieën, reptielen en bijzondere planten. Voor de GHS-landbouw geldt hetzelfde beschermingsregime als voor de EHS ('nee, tenzij'-principe).

Afbeelding 7: Uitsnede uit kaart behorende bij de Interimstructuurvisie van de Provincie Noord-Brabant (Provincie Noord-Brabant, 2008). De ligging van het plangebied is aangeduid met de rode stippellijn.

Nieuwe structuurvisie Provincie Noord-Brabant

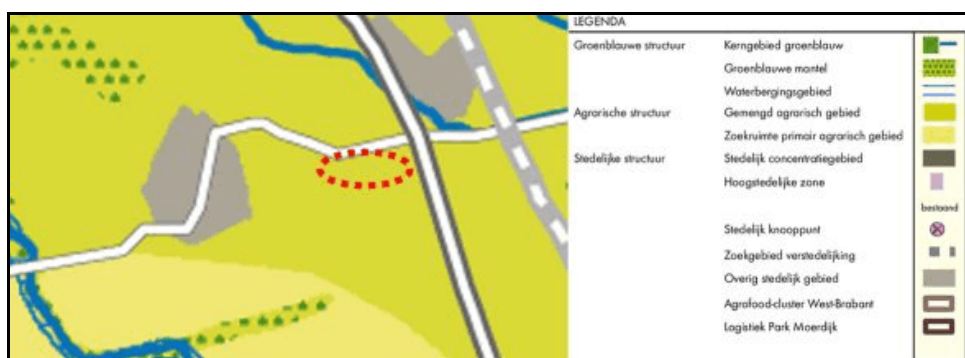
Momenteel werkt de Provincie Noord-Brabant aan een nieuwe structuurvisie, die de Interimstructuurvisie zal opvolgen. De verwachting is dat de nieuwe structuurvisie in het najaar van 2010 van kracht zal worden.

In de nieuwe structuurvisie is niet langer sprake van de gebiedscategorieën AHS en GHS. De provincie wordt in de nieuwe structuurvisie ingedeeld in groenblauwe, agrarische en stedelijke structuur, ieder met verdere onderverdelingen. In het kader van dit flora- en faunaonderzoek is de groenblauwe structuur interessant, aangezien hier sprake is van gebiedsbescherming vanwege natuur- en landschapswaarden. De groenblauwe structuur kent de volgende onderverdeling:

- Kerngebieden groenblauw: hieronder vallen EHS-gebieden en (zoekgebied van) ecologische verbindingzones.
- Groenblauwe mantel: het betreft gemengd agrarische gebieden met nevenfuncties natuur, water en landschap.
- Gebieden voor waterberging: de waterfunctie staat hier voorop.

In de kerngebieden groenblauw geldt vanzelfsprekend dezelfde gebiedsbescherming als hiervoor reeds beschreven ten aanzien van de EHS. In de groenblauwe mantel zijn ruimtelijke ontwikkelingen in principe mogelijk, mits zij een positief effect hebben op natuur- en landschapswaarden en/of op het bodem- en watersysteem. De ontwikkelingsmogelijkheden voor stedelijk gebruik, intensieve landbouw en intensieve recreatie zijn hier beperkt. Tenslotte zijn in gebieden voor waterberging eveneens mogelijkheden voor ontwikkelingen op het gebied van landbouw, natuur en recreatie aanwezig. Kapitaalintensieve functies zijn hier echter niet toegestaan en de waterbergingsfunctie mag niet in het geding komen.

Uit de ontwerp-Structurenkaart die hoort bij de ontwerp-structuurvisie blijkt dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van de groenblauwe structuur, maar van de agrarische structuur (zie afbeelding 8). Vanuit natuurwaarden is in deze gebieden geen gebiedsbescherming aan de orde.

Afbeelding 8: Uitsnede uit de Structurenkaart bij de nieuwe ontwerp-structuurvisie van de Provincie Noord-Brabant (Provincie Noord-Brabant, 2010). De ligging van het plangebied is aangeduid met de rode stippellijn.

4 Inventarisatie flora en fauna

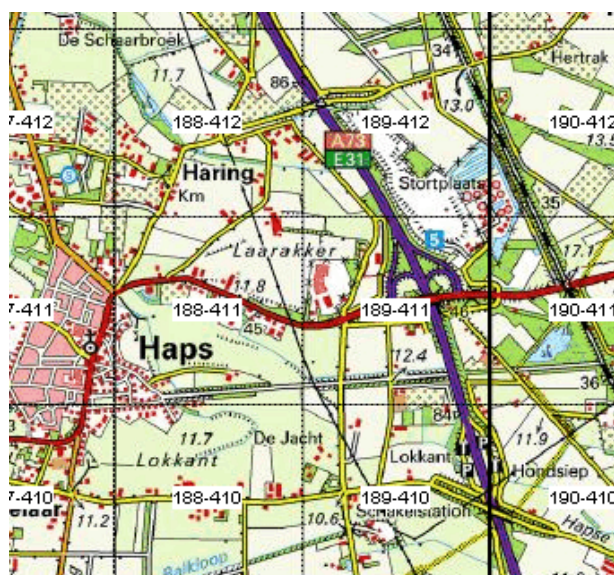
De inventarisatie van flora en fauna binnen het plangebied bestaat uit twee delen. Allereerst zijn bestaande bronnen geraadpleegd, te weten het Natuurloket en gegevens van de Provincie Noord-Brabant. Vervolgens is een veldinventarisatie uitgevoerd.

4.1 Bronnenonderzoek

Achtereenvolgens worden de beschikbare gegevens besproken voor het plangebied bij het Natuurloket en bij de Provincie Noord-Brabant. Daarnaast is de Dassennota Cuijk geraadpleegd en het natuurcompensatieplan dat is opgesteld ten behoeve van de realisatie van bedrijventerrein Laarakker-noord.

4.1.1 Natuurloket

Het plangebied is gelegen binnen twee kilometerhokken, te weten 188-411 en 189-411 (zie afbeelding 9). Het Natuurloket levert in eerste instantie globale informatie over het voorkomen van beschermde soorten. Op de website kan per kilometerhok nagegaan worden uit welke soortgroepen tijdens inventarisaties beschermde en/of bedreigde (Rode Lijst) soorten aangetroffen zijn. Om welke soorten het gaat, kan alleen tegen betaling worden achterhaald.

Afbeelding 9: Het plangebied voor Laarakker-zuid is gelegen binnen de km-hokken 188-411 en 189-411 (bron: Natuurloket).

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat de beide kilometerhokken voor de meeste soortgroepen slecht of zelfs helemaal niet zijn onderzocht. Alleen de soortgroep vaatplanten is in beide kilometerhokken goed onderzocht. Daarbij zijn in het oostelijke kilometerhok beschermde plantensoorten aangetroffen: twee algemeen beschermde

soorten (tabel 1, AMvB artikel 75) en één strenger beschermde soort (tabel 2/3, AMvB artikel 75).

Ook voor de soortgroep zoogdieren en de soortgroep amfibieën zijn beschermde soorten aangetroffen binnen de beide kilometerhokken, ondanks dat deze soortgroepen slecht onderzocht zijn. In het westelijk gelegen kilometerhok is één strenger beschermde zoofdiersoort aangetroffen (tabel 2/3, AMvB artikel 75) en één algemeen beschermde amfibieënsoort (tabel 1, AMvB artikel 75). In het oostelijk gelegen kilometerhok is eveneens één strenger beschermde zoogdiersoort (tabel 2/3, AMvB artikel 75) aangetroffen, naast vier algemeen beschermde zoogdiersoorten (tabel 1, AMvB artikel 75).

Uit de overige soortgroepen zijn geen beschermde soorten bekend.

4.1.2 *Gegevens Provincie Noord-Brabant*

De Provincie Noord-Brabant verzamelt met regelmatige tussenpozen natuurgegevens voor het buitengebied. Voor het plangebied en de directe omgeving zijn gegevens beschikbaar omtrent het voorkomen van plantensoorten en vogelsoorten. De floragegevens dateren uit 2007, de broedvogelgegevens uit 2006-2007. Het betreft derhalve tamelijk recente gegevens.

Binnen het plangebied en de directe omgeving is slechts één beschermde plantensoort aangetroffen, te weten het grasklokje. Dit is een algemeen beschermde plantensoort (tabel 1, AMvB artikel 75). De soort is aangetroffen langs het noordelijk deel van De Bengels, parallel aan de Oeffeltseweg.

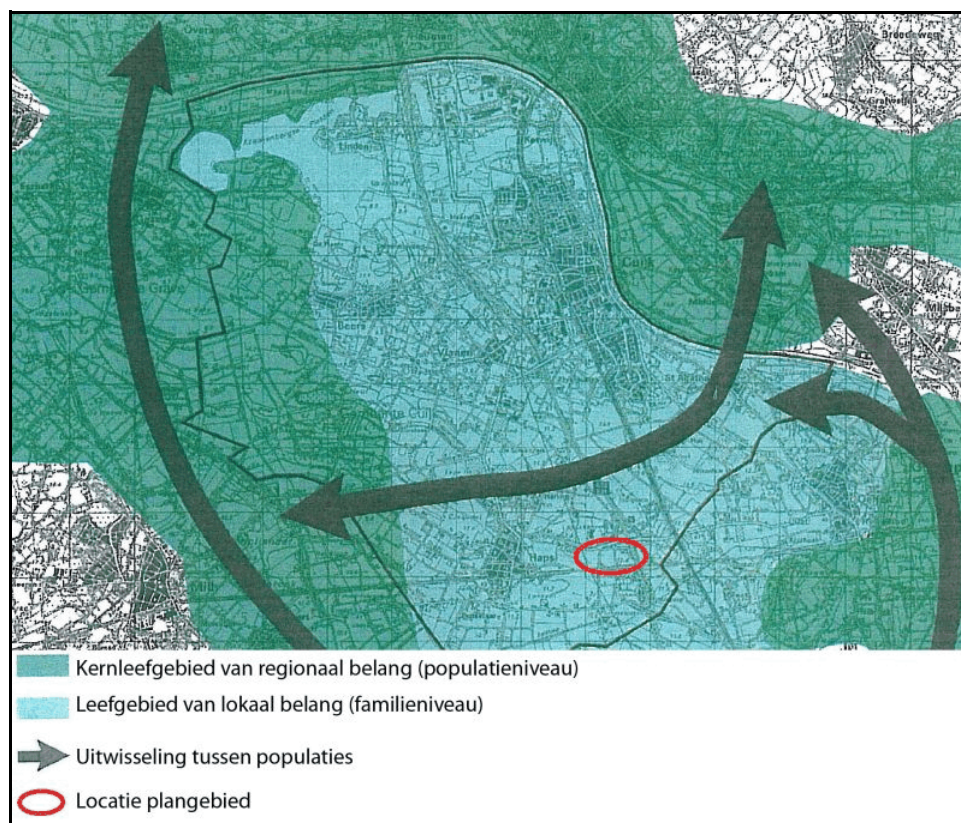
Op grond van de Flora- en faunawet zijn alle vogelsoorten in Nederland beschermd. Er dient derhalve te allen tijde rekening gehouden te worden met het voorkomen van vogels. Om een indruk te krijgen van de waarde van het plangebied als broedgebied voor vogels is nagegaan of bij de broedvogelinventarisaties in 2006 en 2007 territoria van bijzondere vogelsoorten zijn waargenomen. Dit blijkt inderdaad het geval. In de nabijheid van de Stokvoortsestraat zijn twee territoria van de patrijs vastgesteld. De patrijs is op de Rode Lijst van Nederland opgenomen met als status 'kwetsbaar'. Daarnaast is in het zuidwestelijk deel van het plangebied een territorium van de spotvogel aangetroffen. Ook deze soort is opgenomen op de Rode Lijst van Nederland, met als status 'gevoelig'. Andere bijzondere vogelsoorten zijn in het plangebied of de directe omgeving niet waargenomen tijdens de broedvogelkarteringen van de Provincie Noord-Brabant.

4.1.3 *Dassennota Cuijk*

De das is in de gemeente Cuijk van oudsher een veel voorkomende diersoort. De gemeente heeft derhalve de Dassennota Cuijk laten opstellen door Grontmij (Geraeds et al., 2003) om bij toekomstige ontwikkelingen rekening te houden met het voorkomen van de das, zodat enerzijds ruimte ontstaat voor nieuwe 'rode' ontwikkelingen, maar anderzijds en duurzame dassenpopulatie binnen de gemeentegrenzen in stand gehouden wordt.

In de Dassennota is een inventarisatie opgenomen van het voorkomen van de das binnen de gemeente Cuijk. Tevens is voor reeds geplande ruimtelijke ontwikkelingen beschouwd welke invloed deze zullen hebben op het voorkomen van de das en op

welke wijze bij deze ontwikkelingen rekening gehouden dient te worden met de das. Het bedrijventerrein Haps is in de Dassennota tevens als ontwikkeling meegenomen. Het betreft daarbij echter alleen het noordelijk deel van het bedrijventerrein: Laarakker-noord.

Afbeelding 10: Dassenpopulaties en relaties binnen en in de omgeving van de gemeente Cuijk (bron: Dassennota Cuijk, 2003).

Uit de Dassennota Cuijk blijkt dat met name het westelijk gedeelte van de gemeente Cuijk van belang is voor de das (zie afbeelding 10). Dit gedeelte van de gemeente maakt onderdeel uit van een kernleefgebied van dassen van regionaal belang. Het landschap is hier zeer geschikt voor de das en er zijn veel burchten aanwezig. Het gebied rond Haps is minder optimaal voor de das, maar ook hier kan de soort voorkomen. Tevens vormt dit gebied een verbinding tussen oostelijk en westelijk gelegen kernleefgebieden. Bij de inventarisaties die voor de Dassennota zijn uitgevoerd, zijn binnen het plangebied voor Laarakker-zuid geen dassenburchten aangetroffen.

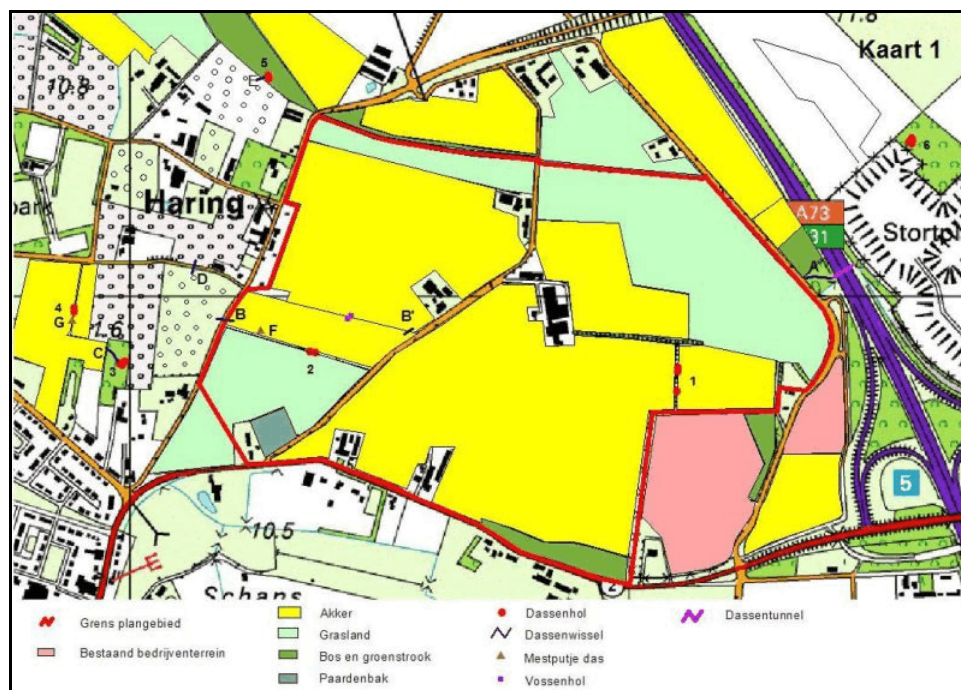
4.1.4 Natuurcompensatieplan Laarakker-noord

Ten behoeve van realisatie van bedrijventerrein Laarakker-noord is in 2009 een natuurcompensatieplan opgesteld door Grontmij (Geraeds en Theunisz, 2009). In dit compensatieplan zijn inventarisatiegegevens opgenomen voor het plangebied voor Laarakker-noord, op korte afstand ten noorden van het plangebied voor Laarakker-zuid gelegen.

Uit het Natuurcompensatieplan blijkt, dat binnen het plangebied voor Laarakker-noord streng beschermde diersoorten voorkomen. Het betreft daarbij vleermuizen (gewone dwergvleermuis en laatvlieger) en de das (allen opgenomen in tabel 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). Daarnaast zijn ook enkele algemeen voorkomende broedvogelsoorten aangetroffen. Vogelsoorten waarvan het nest is aangewezen als vaste verblijfplaats, zijn echter niet waargenomen binnen het plangebied voor Laarakker-noord.

Ten aanzien van vleermuizen kan worden opgemerkt dat slechts enkele verblijfplaatsen van solitaire dieren zijn aangetroffen. Deze worden niet gezien als vaste verblijfplaatsen. Het plangebied Laarakker-noord is gezien het grondgebruik slechts marginaal geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Het aantal waarnemingen was dan ook laag.

Binnen het plangebied zijn diverse sporen van de das gevonden. Ook is in 2008 een bewoonde burcht aangetroffen binnen het plangebied, die in de inventarisatiejaren daarvoor (2005 en 2007) niet bewoond werd. De burcht is in onderstaande afbeelding (afbeelding 11) aangeduid als burcht 1. Burcht 3 wordt sporadisch bewoond, maar er vindt hier regelmatig verstoring plaats. Burchten 4, 5 en 6 worden eveneens door de das bewoond. Op grond van de uitgevoerde inventarisaties wordt niet verwacht dat burcht 2 momenteel bewoond wordt.

Afbeelding 11: Dassenburchten en -sporen binnen het plangebied voor bedrijventerrein Laarakker-noord (bron: Natuurcompensatieplan Laarakker-noord, 2009).

De realisatie van bedrijventerrein Laarakker-noord leidt tot vernietiging van twee dassenburchten, waarvan er één bewoond is. Tevens gaat foerageergebied verloren, ter grootte van het gehele plangebied voor Laarakker-noord. Wel is het gunstig dat tegelijk

met realisatie van het bedrijventerrein ook de Ecologische Verbindingszone Laarakkerse Waterleiding gerealiseerd wordt, waarvan ook de das kan profiteren.

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de dassen verdreven uit de burcht binnen het plangebied, om te voorkomen dat dassen gedood worden bij het bouwrijp maken van het terrein. Aangezien dit, en het verloren gaan van foerageergebied, leidt tot negatieve effecten op de das, zijn in het Natuurcompensatieplan mitigerende en compenserende maatregelen opgenomen. Ter compensatie van het verloren gaan van de burcht wordt 300 meter houtwal aangelegd, met een steilrand. Deze houtwal zal geschikt zijn voor nieuwvestiging van de das. Tevens kan de compensatie die op grond van de ligging van het plangebied binnen de AHS noodzakelijk is, worden gezien als compenserende maatregel. In dat kader wordt circa 15 kilometer aan landschappelijke elementen aangelegd. Alle compenserende maatregelen vinden plaats in de directe nabijheid van of zelfs binnen Laarakker-noord, zodat het gebied geschikt blijft en verder verbeterd wordt als leefgebied voor dassen in de omgeving.

4.2 Veldbezoek

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 19 januari 2010. Tijdens het veldbezoek is de beschermde wilde flora en fauna binnen het plangebied en in de directe omgeving daarvan geïnventariseerd. Ook is gelet op het voorkomen van vaste nestplaatsen van vogels, voor zover mogelijk in het winterseizoen. Daarnaast is de waarschijnlijke aanwezigheid van beschermde soorten beoordeeld aan de hand van de aanwezige terreinkenmerken. Ten aanzien van de uitgevoerde inventarisatie wordt opgemerkt dat het waarnemen van flora en fauna in de winter slechts beperkt mogelijk is, omdat in deze periode belangrijke determinatiekenmerken van planten ontbreken en veel diersoorten in winterrust verkeren of niet in Nederland aanwezig zijn.

Tijdens het veldbezoek zijn geen zichtwaarnemingen gedaan van beschermde planten- of diersoorten, met uitzondering van meerdere huismussen. Deze kunnen mogelijk een vaste nestplaats binnen het plangebied hebben, maar dit dient te worden vastgesteld tijdens het broedseizoen. In de bomen binnen het plangebied zijn verder geen vaste nestplaatsen van vogels aangetroffen.

Afbeelding 12 en 13 geven een impressie van het plangebied voor bedrijventerrein Laarakker-zuid en de biotopen die daarin voorkomen.

Afbeelding 12: Laanbeplanting langs de Stokvoortsestraat.

Afbeelding 13: Opgaande begroeiing van het Duits lijntje (links) en de sloot aan de zuidzijde van het plangebied (rechts).

5 Interpretatie

Op basis van de gegevens uit het bronnenonderzoek, de waarnemingen tijdens het veldbezoek en de aanwezige terreinkenmerken is in dit hoofdstuk per soortgroep de mogelijke betekenis van het gebied voor beschermde flora en fauna vermeld.

5.1 Vaatplanten

Het veldbezoek heeft geen waarnemingen van beschermde plantensoorten opgeleverd. Dit is, gezien de tijd van het jaar waarin het veldbezoek heeft plaatsgevonden, niet verwonderlijk. Uit de gegevens van de provincie Noord-Brabant is gebleken dat langs De Bengels het grasklokje voorkomt. Tevens wordt op waarneming.nl melding gedaan van het voorkomen van rapunzelklokje binnen het kilometerhok waarin het plangebied gelegen is. In de omgeving is deze soort op meerdere plekken aangetroffen (bron: Ecologica). Deze beide beschermde soorten, en eventueel andere beschermde soorten, kunnen naar verwachting binnen het plangebied alleen worden aangetroffen in de bermvegetaties. Tevens vormt het Duits lijntje, net buiten het plangebied, een geschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten.

Tabel 1 toont de aangetroffen en te verwachten beschermde plantensoorten binnen het plangebied.

Tabel 1: Overzicht van de (mogelijk) in het plangebied aanwezige beschermde plantensoorten.

Soort	Gebieds-functie*	Beschermingsniveau**	
		FF	RL
Brede wespenorchis (<i>Epipactis helleborine</i>)	WG	1	-
Gewone vogelmelk (<i>Ornithogalum umbellatum</i>)	MG	1	-
Grasklokje (<i>Campanula rotundifolia</i>)	G	1	-
Rapunzelklokje (<i>Campanula rapunculus</i>)	G	2	KW

* Gebiedsfunctie: G = groeiplaats, MG = mogelijke groeiplaats, WG = waarschijnlijke groeiplaats.

** Beschermingsniveau:

FF = Flora- en faunawet; 1 = algemene soort, 2 = 'overige' soort.

RL = Rode Lijst; KW = kwetsbaar.

5.2 Zoogdieren

Daarwerkelijke zichtwaarnemingen van zoogdieren zijn tijdens het veldbezoek niet gedaan. Wel zijn binnen het plangebied sporen aangetroffen van konijn en mol. Voor diverse algemeen voorkomende kleine zoogdiersoorten vormt het plangebied een geschikt leefgebied. Tevens is bekend dat in de omgeving van Haps de das voorkomt (zie paragraaf 4.1.3 en 4.1.4). Rondom Haps zijn diverse dassenburchten aanwezig,

echter binnen het plangebied is geen burcht aangetroffen. Met name graslanden en bermvegetaties vormen een geschikt foerageergebied voor de das, ook de graslanden en bermen binnen het plangebied. Intensief gebruikte akkers zijn minder geschikt. Naast grondgebonden zoogdieren kunnen binnen het plangebied ook vleermuizen verwacht worden. Bebouwing kan een geschikt onderkomen vormen voor vleermuizen. De bomen die aanwezig zijn in het plangebied, zijn echter over het algemeen ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Wel kunnen bomenrijen fungeren als vaste vliegroute voor vleermuizen.

De mogelijk binnen het plangebied aanwezige beschermde zoogdiersoorten zijn in onderstaande tabel (tabel 2) opgenomen.

Tabel 2: Overzicht van de (mogelijk) in het plangebied aanwezige beschermde zoogdiersoorten.

Soort	Gebieds- functie*	Beschermingsniveau**	
		FF	RL
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	ML	1	-
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	WL	1	-
Bunzing (<i>Mustela putorius</i>)	ML	1	-
Das (<i>Meles meles</i>)	WF	3	-
Dwergmuis (<i>Micromys minutus</i>)	ML	1	-
Dwergspitsmuis (<i>Sorex minutus</i>)	ML	1	-
Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>)	WL	1	-
Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)	WL	1	-
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	WL	3	-
Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)	ML	3	-
Haas (<i>Lepus europaeus</i>)	WL	1	-
Hermelijn (<i>Mustela erminea</i>)	ML	1	-
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	WL	1	-
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	L	1	-
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	ML	3	-
Mol (<i>Talpa europaea</i>)	L	1	-
Ondergrondse woelmuis (<i>Pitymys subterraneus</i>)	ML	1	-
Ree (<i>Capreolus capreolus</i>)	WF	1	-
Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)	MF	3	-
Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	WL	1	-

Soort	Gebieds- functie*	Beschermingsniveau**	
		FF	RL
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	MF	3	-
Tweekleurige bosspitsmuis (<i>Sorex coronatus</i>)	ML	1	-
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	WL	1	-
Vos (<i>Vulpes vulpes</i>)	ML	1	-
Wezel (<i>Mustela nivalis</i>)	WL	1	-
Woelrat (<i>Arvicola terrestris</i>)	ML	1	-

* Gebiedsfunctie: L = leefgebied, MF = mogelijk foerageergebied, WF = waarschijnlijk foerageergebied, ML = mogelijk leefgebied, WL = waarschijnlijk leefgebied.

** Beschermingsniveau:

FF = Flora- en faunawet; 1 = algemene soort, 2 = 'overige' soort, 3 = streng beschermde soort.

RL = Rode Lijst.

5.3 Vogels

Tijdens het veldbezoek aan het plangebied is gelet op de aanwezigheid van vaste nesten van vogels. Dit zijn nesten die meerdere jaren worden gebruikt en derhalve jaarrond beschermd zijn. In de recent (6 april 2009) door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector is een lijst opgenomen van soorten met vaste nesten. Daarbij zijn vijf categorieën vaste nesten aangegeven:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op (vrijwel) dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverzwaluw, kokmeeuw). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Welke soorten tot een van deze vijf categorieën behoren, is vastgelegd in een lijst met ongeveer tachtig soorten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen vaste nestplaatsen aangetroffen in de aanwezige bomen (nesten, holten). Mogelijk kunnen binnen het plangebied echter toch vaste nestplaatsen aanwezig zijn, met name in de aanwezige bebouwing. Het betreft mogelijke vaste nestplaatsen van de steenuil en/of de kerkuil. Bebouwing is tijdens het verkennend veldbezoek niet onderzocht. Ook komen mogelijk vaste nestplaatsen van de huismus voor, aangezien deze veelvuldig gezien is in het plangebied. Dit kan echter pas in het broedseizoen worden vastgesteld.

Naast vogelsoorten met vaste nestplaatsen vormen de aanwezige agrarische vegetatietypen binnen het plangebied voor diverse algemeen voorkomende vogelsoorten geschikt broedbiotoop. Tevens blijkt uit de gegevens van de Provincie Noord-Brabant dat binnen het plangebied de patrijs en de spotvogel voorkomen, soorten die zijn opgenomen op de Rode Lijst van Nederland (respectievelijk status 'kwetsbaar' en 'gevoelig'). Vrijwel alle in Nederland voorkomende vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet (tabel 2, AMvB artikel 75).

5.4 Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen amfibieën waargenomen. Aangezien amfibieën in de winter niet actief zijn, is dit niet verwonderlijk. De aanwezigheid van open water binnen het plangebied is beperkt tot enkele sloten aan de zuidzijde van het plangebied bij het Duits lijntje en eventueel aanwezige tuinvijvers. Tuinvijvers zijn overigens over het algemeen ongeschikt voor amfibieën, vanwege de aanwezigheid van vis. Geschikt overwinteringsgebied voor amfibieën is met name aanwezig ten zuiden van het plangebied in de omgeving van het Duits lijntje. In de tabel op de volgende pagina (tabel 3) zijn de te verwachten amfibieënsoorten weergegeven.

Tabel 3: Overzicht van de (mogelijk) in het plangebied aanwezige beschermde amfibieënsoorten.

Soort	Gebieds- functie*	Beschermingsniveau**	
		FF	RL
Alpenwatersalamander (<i>Triturus alpestris</i>)	ML	2	-
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	WL	1	-
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	WL	1	-
Kleine watersalamander (<i>Triturus vulgaris</i>)	ML	1	-
Middelste groene kikker (<i>Rana esculenta</i>)	WL	1	-

* Gebiedsfunctie: ML = mogelijk leefgebied, WL = waarschijnlijk leefgebied.

** Beschermingsniveau:

FF = Flora- en faunawet; 1 = algemene soort, 2 = 'overige' soort.

RL = Rode Lijst.

5.5 Reptielen, vissen en ongewervelden

Beschermde reptielen, vissen en ongewervelden zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen. Gezien hun verspreiding en biotoopvoorkeuren zijn bijzondere en beschermde soorten ook niet te verwachten binnen het plangebied.

Op schrale delen van de ten zuiden van het plangebied gelegen ecologische verbindingszone (Duits lijntje) zou mogelijk de levendbarende hagedis voor kunnen komen. Binnen de grenzen van het plangebied is deze echter hoogstens als zwerver te verwachten. Dit vanwege het intensieve agrarische karakter van het gebied en het hiermee samenhangende gebrek aan geschikt leefgebied.

6 Effecten voorgenomen ingrepen

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de effecten van de voorgenomen ingrepen in het plangebied op de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten. Ook wordt aandacht besteed aan de gevolgen van de plannen voor de beschermde gebieden.

6.1 Beschermde soorten

Allereerst wordt aandacht besteed aan de effecten die kunnen optreden op beschermde soorten als gevolg van het aanleggen en gebruiken van het bedrijventerrein Laarakker-zuid.

Beschermde plantensoorten

Voor het realiseren van het bedrijventerrein zal de bestaande vegetatie binnen het plangebied voor een groot deel verwijderd moeten worden. Daarbij gaat het met name om de lage beplanting, bomenrijen langs de wegen en de houtkanten aan de noordzijde van De Bengels zullen zoveel mogelijk gehandhaafd blijven.

Binnen de bermvegetaties tussen de akkers en weilanden binnen het plangebied zijn (mogelijk) diverse beschermde plantensoorten aanwezig. Tijdens het bouwrijp maken van het plangebied zullen de groeiplaatsen van deze plantensoorten in de meeste gevallen vernietigd worden. Na in gebruik name van het bedrijventerrein zullen zich in de bermen mogelijk weer nieuwe individuen kunnen vestigen, vanuit het nog in de bodem aanwezige zaad. Het feit dat binnen het bedrijvenpark niet langer bemest zal worden en de vegetaties binnen het bedrijventerrein langzaam kunnen verschrallen, is gunstig voor de vestiging van minder algemene en beschermde plantensoorten.

Beschermde zoogdiersoorten

Bij het bouwrijp maken van het plangebied voor de realisatie van bedrijventerrein Laarakker-zuid zal de aanwezige begroeiing deels verwijderd worden, wat betekent dat leef- en foerageergebied van diverse grondgebonden zoogdieren verloren gaat. Dat geldt zowel voor de kleinere, algemeen voorkomende zoogdiersoorten, als mogelijk ook voor de das. Meer inzicht in het terreingebruik door de das zal een goede inschatting van de effecten van realisatie van Laarakker-zuid op deze soort mogelijk maken.

Naast het verwijderen van begroeiing zal bij het bouwrijp maken ook de aanwezige bebouwing binnen het plangebied verwijderd worden. Deze bebouwing vormt mogelijk een verblijfplaats voor enkele vleermuissoorten. Aanvullend onderzoek kan duidelijk maken of daadwerkelijk verblijfplaatsen aanwezig zijn, die verloren dreigen te gaan. Verlies aan begroeiing leidt verder ook voor vleermuizen tot verlies aan foerageergebied. Vooralsnog wordt ervan uit gegaan dat de bomenrijen binnen het plangebied behouden kunnen blijven, zodat de vaste vliegroutes behouden kunnen blijven.

Na realisatie van het bedrijventerrein zal de oppervlakte groen aanzienlijk zijn afgenomen ten koste van bebouwing en verhardingen. De oppervlakte leefgebied voor diverse soorten wordt daarmee dus aanzienlijk kleiner. Tevens zal drukker verkeer

binnen het plangebied kunnen leiden tot meer verstoring en het doodrijden van dieren. Ook een toename van verlichting en eventuele nachtelijke activiteiten binnen het bedrijventerrein kunnen leiden tot meer verstoring van diersoorten. Indien de das voorkomt binnen het gebied (foerageergebied), dan zal het gebied na aanleg van het bedrijventerrein niet langer geschikt zijn voor de das.

Beschermde vogelsoorten

Net als zoogdieren, zullen ook vogels effecten ondervinden van het verwijderen van vegetatie binnen het plangebied. Broed- en leefgebied zal door de realisatie van bedrijventerrein Laarakker-zuid verloren gaan. Mogelijk kunnen zelfs vaste nestplaatsen van vogels verloren gaan door verwijderen van begroeiing (huismus) en bebouwing (steenuil en kerkuil).

Soorten kenmerkend voor agrarische gebieden zullen naar verwachting een ander broed- en leefgebied zoeken na realisatie van het bedrijventerrein. Daarentegen kunnen soorten van park en tuin eventueel nieuw broed- en leefgebied vinden binnen het bedrijventerrein, afhankelijk van de uiteindelijke groene inrichting van het gebied (struwelen en opgaande begroeiing). Daarbij dient wel te worden opgemerkt dat verstoring door (verkeers)lawaai aanzienlijk kan zijn, wat de geschiktheid van het gebied als broedlocatie voor bijzondere soorten verkleint.

Beschermde amfibieën

Voortplantingsplaatsen voor amfibieën zijn momenteel naar verwachting niet aanwezig binnen het plangebied voor bedrijventerrein Laarakker-zuid, met uitzondering van de sloot aan de zuidzijde van het plangebied. Bouwrijp maken van het terrein zal dan ook hoogstens leiden tot het verloren gaan van landbiotoop van amfibieën in de vorm van bembegroeiing.

Na realisatie van het bedrijventerrein zal de hoeveelheid verharding in het plangebied sterk toenemen, waardoor minder landbiotoop voor amfibieën overblijft. Daarnaast zal een toename van verkeer kunnen leiden tot een toename in het aantal verkeersslachtoffers onder amfibieën.

Beschermde reptielen, vissen en ongewervelden

Momenteel komen binnen het plangebied geen beschermde reptielen, vissen of ongewervelden voor. Er worden dan ook geen negatieve effecten verwacht op deze soortgroepen bij de aanleg van het bedrijventerrein. Na realisatie blijft het plangebied ongeschikt voor beschermde soorten uit deze soortgroepen.

6.2 Beschermde gebieden

Het plangebied voor bedrijventerrein Laarakker-zuid is gelegen op aanzienlijke afstand van het Natura2000-gebied Oeffelter Meent (circa 3,5 km). Op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 dient echter rekening gehouden te worden met eventuele externe effecten van ingrepen en ontwikkelingen in de buurt van Natura2000-gebieden. Daarbij kan in dit geval gedacht worden aan effecten op de waterhuishouding, uitstraling van lawaai, toestroom van extra bezoekers of aan depositie van vervuilende stoffen op het Natura2000-gebied.

Bij de ontwikkeling van bedrijventerrein Laarakker-zuid zal aandacht geschonken worden aan een duurzame invulling van het watersysteem, onder andere door infiltratie van regenwater. Middels een watertoets zal hier nader invulling aan gegeven worden. Beëindiging van de agrarische activiteiten binnen het plangebied leiden tot een geringere belasting van het grondwater met vermestende stoffen, echter over een dergelijk grote afstand zal hiervan binnen Oeffelter Meent weinig merkbaar zijn. Verkeer vanuit het bedrijventerrein zal naar verwachting grotendeels gebruik maken van de A73 als aanrijroute. Verder kan het lokale verkeer gebruik maken van de N264. Deze wegen liggen beide eveneens op geruime afstand van het Natura2000-gebied, waardoor verstoring als gevolg van verkeerslawaaï niet aan de orde is. Gezien het toekomstig gebruik van het plangebied als bedrijventerrein is het niet de verwachting dat de voorgenomen ontwikkelingen leiden tot een toename van het aantal bezoekers aan Oeffelter Meent.

Binnen het bedrijventerrein wordt ruimte geboden aan bedrijven uit de zwaardere milieucategorieën (4 en 5). Gezien de nabijheid van bebouwing (bebouwde kom van Haps, Cuijk en Oeffelt) zullen echter eisen gesteld worden aan het voorkomen van uitstoot van gevaarlijke stoffen. Van deze eisen profiteert tevens het Natura2000-gebied Oeffelter Meent.

Het plangebied is niet aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Wel is een klein deel van het plangebied in de Interimstructuurvisie aangeduid als GHS-landbouw 'leefgebied kwetsbare soorten'. Het betreft een smalle strook aan de zuidwestgrens van het plangebied. Wanneer aan de zuidwestgrens van het plangebied, binnen de begrenzing van de GHS-landbouw, bouwplannen ontstaan ten behoeve van het bedrijvenpark (realisatie van gebouwen of infrastructuur), zal ook hiervoor compensatie plaats moeten vinden, daar voor de GHS hetzelfde beschermingsregime van toepassing is als voor de EHS. Voorafgaand hieraan dient overleg gevoerd te worden met de Provincie Noord-Brabant.

Opmerkelijk is dat in de nieuwe ontwerp-structuurvisie binnen het plangebied niet langer gebiedscategorieën aanwezig zijn waarop gebiedsbescherming op grond van natuurwaarden van toepassing is. Uit de nieuwe structurenkaart blijkt dat het plangebied onderdeel uitmaakt van de agrarische structuur.

7 Conclusies

Op basis van de locatiegegevens die verkregen zijn met het uitgevoerde bronnenonderzoek en de flora- en faunainventarisatie in het veld, kan worden gesteld dat de voorgenomen ingrepen in het plangebied nadelige effecten kunnen hebben voor enkele beschermde soorten. Effecten op beschermde gebieden worden, op basis van de huidige inrichtingsschetsen van het bedrijventerrein, alleen verwacht op de GHS-landbouw.

De voorgestelde maatregelen in het plangebied kunnen voor (mogelijk) ter plaatse aanwezige algemeen beschermde planten- en diersoorten (tabel 1 AMvB artikel 75) nadelige effecten hebben. Voor de instandhouding van deze soorten heeft het plangebied echter geen bijzondere betekenis, daar deze soorten (tamelijk) algemeen voorkomen. Voor deze algemene soorten hoeft dan ook geen ontheffing aangevraagd te worden.

Het plangebied bevat echter ook mogelijke groeiplaatsen voor een strenger beschermde plantensoort, te weten het rapunzelklokje. Realisatie van bedrijventerrein Laarakker-zuid kan leiden tot vernietiging van groeiplaatsen wanneer bermbegroeiing verwijderd moet worden waarin het rapunzelklokje voorkomt.

Daarnaast komen in het plangebied (mogelijk) strenger beschermde zoogdiersoorten voor, te weten de das en enkele vleermuissoorten. Dassenburchten zijn in het plangebied niet aanwezig, maar het is mogelijk dat de das het plangebied als onderdeel van zijn foerageergebied gebruikt. In dat geval, zal de das negatieve effecten ondervinden van een afname van het oppervlak geschikt foerageergebied als gevolg van een toename in bebouwing en verhardingen binnen het plangebied. Tevens zal een toename van verkeer, eventuele nachtelijke activiteiten en verlichting leiden tot verstoring van de das. Op dit moment kan dit echter niet met zekerheid worden gesteld. Vleermuizen kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van de sloop van gebouwen binnen het plangebied (verlies verblijfplaatsen) en als gevolg van het rooien van beplanting en een toename van het verhard oppervlak. Ook voor deze soortgroep kan een nader onderzoek meer inzicht bieden in het gebruik van het plangebied en de ernst van de negatieve effecten.

De begroeiingen binnen het plangebied bieden verder nestgelegenheid aan (algemene en minder algemene) vogelsoorten. Het verwijderen van begroeiing (met name in het broedseizoen) zal een nadelige uitwerking hebben op vogels. Vrijwel alle in het wild voorkomende vogelsoorten zijn beschermd (tabel 2, AMvB artikel 75). Daarnaast in het plangebied mogelijk vaste nestplaatsen aanwezig van de huismus, steenuil en kerkuil. Nader onderzoek dient hier uitsluitsel over te geven. Vaste nesten van andere soorten zijn tijdens het verkennend onderzoek niet vastgesteld en worden ook niet verwacht. Vaste nesten zijn het gehele jaar door beschermd, niet alleen in het broedseizoen. Tenslotte komen binnen het plangebied naar alle waarschijnlijkheid enkele amfibieënsoorten aanwezig, waaronder de strenger beschermde alpenwatersalamander. Deze soort komt naar verwachting echter alleen voor in de directe nabijheid van het Duits lijntje.

Een klein gedeelte van het plangebied is in de Interimstructuurvisie aangewezen als GHS-landbouw, leefgebied kwetsbare soorten. Deze strook zal in de toekomst mogelijk onderdeel gaan uitmaken van het bedrijventerrein, door bouw van bedrijven en/of aanleg van infrastructuur. In dat geval treedt aantasting van de GHS op. Overleg met de Provincie Noord-Brabant is dan noodzakelijk om na te gaan of deze aantasting kan worden toegestaan en op welke wijze compensatie dient plaats te vinden. Daarbij dient te worden opgemerkt dat op grond van de nieuwe ontwerp-structuurvisie niet langer sprake is van gebiedsbescherming vanwege natuurwaarden binnen het plangebied.

8 Aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden aanbevelingen gedaan ter voorkoming of beperking van nadelige effecten op beschermde soorten en gebieden en - ingeval deze niet geheel zijn uit te sluiten - voor de aanvraag van een ontheffing.

8.1 Algemeen

De ingrepen in het plangebied zijn aan te merken als activiteiten in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Voor deze activiteiten behoeft voor algemene soorten (tabel 1 AMvB) geen ontheffing te worden aangevraagd. Voor 'overige' soorten (tabel 2 AMvB artikel 75) en alle vogelsoorten geldt dat vrijstelling voor artikel 8 t/m12 van de Flora- en faunawet wordt verleend, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een goedgekeurde gedragscode. Gezien de realisatie van een bedrijventerrein geclassificeerd kan worden als bouwwerkzaamheden, zou gebruik gemaakt kunnen worden van de Gedragscode voor de Bouw- en ontwikkelsector (goedgekeurd in 2009). Voor streng beschermde soorten (tabel 3 AMvB) geldt dat bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing noodzakelijk is wanneer artikel 8 t/m12 dreigen te worden geschonden.

8.2 Beschermde soorten

Voor de algemene beschermde soorten die (mogelijk) in het plangebied voorkomen, hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Wanneer groeiplaatsen van het rapunzelklokje dreigen te worden vernietigd, dan worden deze buiten de bloeitijd uitgestoken, eventueel in depot gezet en later in dezelfde omgeving of elders in een geschikt biotoop teruggeplaatst. Voor de exacte werkwijze dient een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden, dat onderdeel uit dient te maken van het bestek voor het bouwrijp maken van het terrein. Wanneer deze werkwijze wordt aangehouden, is een ontheffing van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk (conform Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector).

Voor zover de maatregelen nadelig kunnen zijn voor vogels (kap van bomen, verwijderen van vegetatie en sloop van bebouwing), dienen deze te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (globaal vanaf maart tot en met juni/juli). Wanneer dit niet mogelijk blijkt, dient door middel van een inventarisatie vastgesteld te worden dat binnen het plangebied geen broedgevallen aanwezig zijn. Indien broedgevallen aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden geen doorgang vinden totdat de kuikens het nest hebben verlaten, daar een ontheffing voor het verstoren van broedende vogels niet wordt verleend. Daarnaast moet in het plangebied rekening gehouden worden met de aanwezigheid van vaste nesten van huismus, steenuil en kerkuil. Een aanvullende inventarisatie rondom de aanwezige bebouwing dient uitsluitel te geven of daadwerkelijk vaste nesten van deze soorten aanwezig zijn. Wanneer vaste nesten vernietigd moeten worden ten behoeve van de realisatie van het bedrijventerrein, dan is een ontheffing van de Flora- en faunawet noodzakelijk (conform de Gedragscode voor

de bouw- en ontwikkelsector). Het onderzoek naar vaste nestplaatsen kan gecombineerd worden met nader onderzoek naar vleermuizen.

Om nader inzicht te verkrijgen in het gebruik van het plangebied door de das en diverse vleermuizen, dient aanvullend onderzoek plaats te vinden. Vleermuisonderzoek dient plaats te vinden in mei/juni en in september. Het onderzoek naar de das kan hiermee naar verwachting gecombineerd worden. Afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek kan worden bepaald of negatieve effecten optreden waarvoor een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd dient te worden. Een ontheffing is bijvoorbeeld noodzakelijk wanneer grote delen van het foerageergebied van de das verloren gaan en wanneer vaste verblijfplaatsen van vleermuizen worden vernietigd.

Ten slotte kan binnen het plangebied de alpenwatersalamander aangetroffen worden. Het plangebied is momenteel echter slechts marginaal geschikt voor deze soort, waardoor ten hoogste zwervende exemplaren kunnen worden aangetroffen. Wanneer de begroeiing van het Duist lijntje intact gehouden wordt en geen verhardingen worden aangebracht tot aan deze ecologische verbindingszone, zullen geen negatieve effecten te verwachten zijn op deze soort en is een ontheffingaanvraag dus niet noodzakelijk.

8.3 Beschermde gebieden

Momenteel worden geen effecten verwacht op Natura2000-gebieden. Het Natura2000-gebied Oeffelter Meent is gelegen op geruime afstand van het plangebied, waardoor effecten uitgesloten kunnen worden.

Ten slotte kan de aanleg van het bedrijventerrein leiden tot aantasting van de GHS-landbouw in het zuidwestelijk deel van het plangebied. Wanneer hier bedrijven en/of infrastructuur worden aangelegd, is daartoe eerst overleg met de Provincie Noord-Brabant noodzakelijk om toestemming te verkrijgen en om na te gaan of nog van deze gebiedscategorieën uitgegaan dient te worden, gezien het wegvallen van de gebiedsbescherming in de nieuwe ontwerp-structuurvisie.

BEDRIJVENPARK LAARAKKER B.V.

Bedrijvenpark Laarakker-zuid

Verkennd flora- en faunaonderzoek

Bijlage 1 Topografische ligging plangebied

De topografische ligging van het plangebied voor bedrijventerrein Laarakker-zuid is op onderstaande kaart aangegeven door middel van een oranje omkadering en arcering.

